

Chránime spoločné endemity (SPEN)

kód projektu: PLSK.01.02-IP.01-0002/24

Nový projekt na ochranu tatranských endemitov spája slovenských a poľských odborníkov. Technická univerzita vo Zvolene v spolupráci s poľskými a slovenskými partnermi začína realizáciu dvojročného projektu "Chránime SPoločné Endemity (SPEN)" zameraného na ochranu vzácnych tatranských druhov - kamzíka vrchovského tatranského a svišťa vrchovského tatranského.

Projekt s celkovým rozpočtom takmer 880 000 EUR je financovaný z programu cezhraničnej spolupráce Interreg Poľsko-Slovensko 2021–2027. Zapája päť významných inštitúcií: Technickú univerzitu vo Zvolene ako hlavného partnera, Tatrzański Park Narodowy, Správu Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici, Správu Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici, Tatranské múzeum Dr. Tytusa Chalubińskiego v Zakopanem.

Cieľom projektu je zefektívniť cezhraničnú spoluprácu národných parkov a prispieť k ochrane biodiverzity využitím moderných postupov a technológií. Projekt rieši genetickú inventarizáciu, hodnotenie zdravotného stavu a konektivity populácií týchto endemických druhov."

Kľúčové aktivity projektu zahŕňajú:

- Vytvorenie spoločných biobaniek na uchovávanie biologických vzoriek
- Zavedenie jednotného systému monitoringu a zdieľania údajov
- Realizáciu genetických a zdravotných výskumov
- Vzdelávacie aktivity pre odbornú i širokú verejnosť

Projekt prinesie významné poznatky o genetickej erózii dlhodobo izolovaných populácií kamzíka a svišťa a riziku hybridizácie s alpskými poddruhmi, čo je kľúčové pre dlhodobé prežitie týchto unikátnych tatranských druhov. Výsledky budú implementované do návrhu cezhraničného programu starostlivosti o kamzíka a svišťa.

Projekt potrvá do 30. septembra 2027 a jeho súčasťou budú aj verejné vzdelávacie podujatia vrátane workshopov, seminárov a dokumentárneho filmu o význame zachovania biodiverzity Tatier - prírodného dedičstva poľsko-slovenského pohraničia.